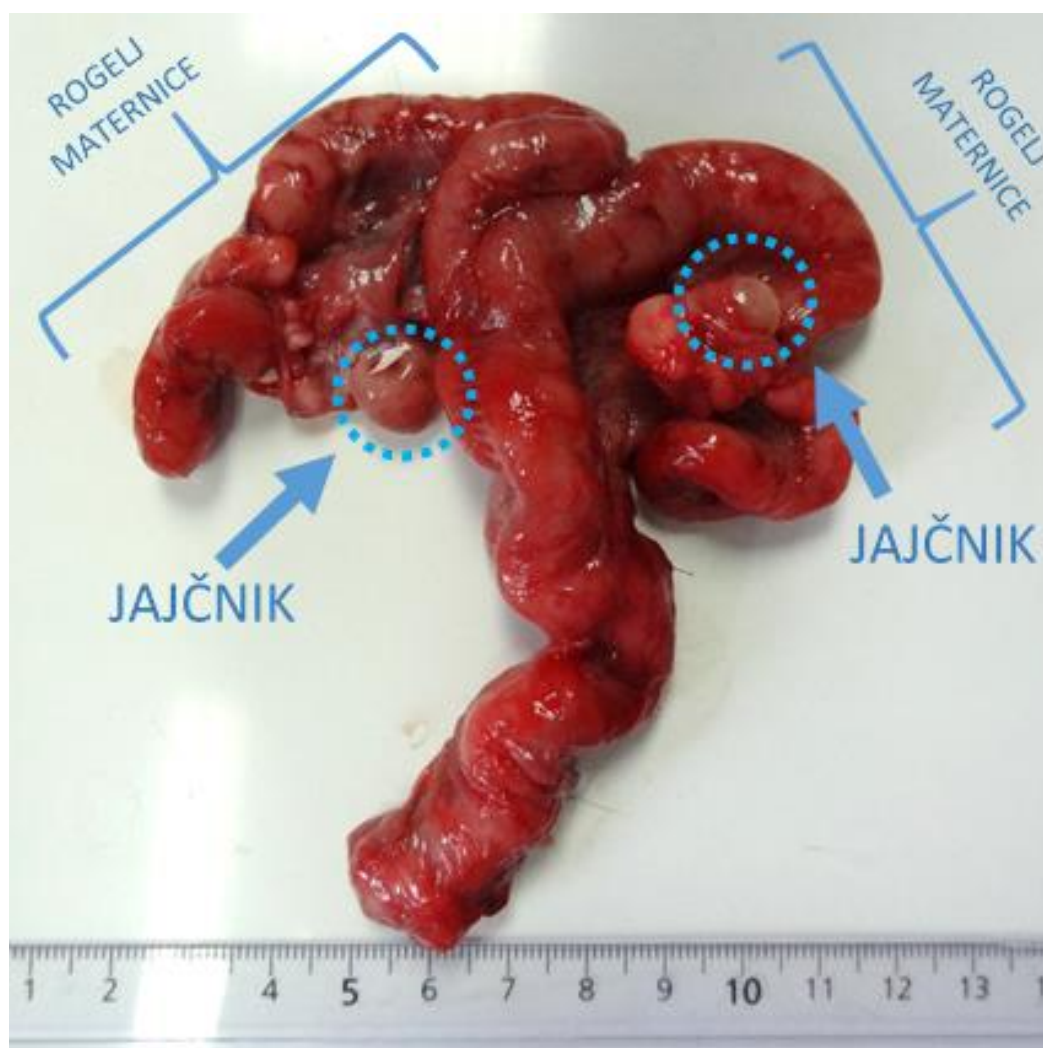


NAVODILA ZA ZAJEMANJE IN SHRANJEVANJE VZORCEV RODIL SRNJADI (2014)

1. ZAJEMANJE VZORCEV – Odvzem maternice z jajčniki (2 postopka)

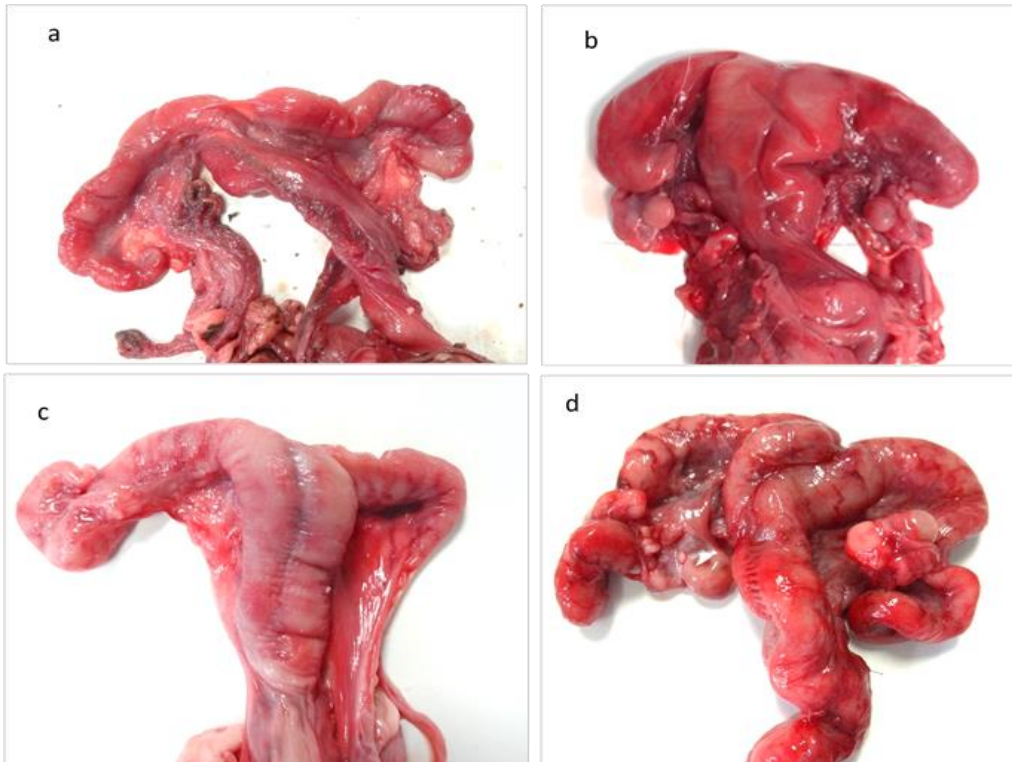
1. POSTOPEK: Ob uplenitvi mladice ali odrasle srne poskušamo rodila (maternica z jajčniki) čim prej ustrezno odstraniti. Pri tem žival postavimo s trebuhom navzgor na čim bolj ravna tla. Z nožem prerežemo kožo, mišičevje in prepono tako, da odpremo celotno trebušno votlino. Medenice ne prerežemo. Maternica z jajčniki se poleg mehurja nahaja tik pod prerezanimi organi, nekoliko pod prebavili v smeri proti medenici. Prerežemo vrat maternice s katerim so rodila mladice/srne pripeta na zunanje spolovilo (vulvo) in jo odvezamo (glej slike maternic z jajčniki).

2. POSTOPEK: Srno/mladico poskušamo iztrebiti tako kot smo vajeni in na koncu ločimo rodila (maternico in jajčnike) od ostalih notranjih organov. Maternica je pri srnjadi precej majhna, velikosti približno za eno pest ali še manj (slika 1). Je trikotne oblike oziroma v obliki črke Y = ima dva roglja/roga. Na koncu vsakega roga maternice se nahajata jajčnika (eden levo in drugi desno). Jajčnika sta ovalne oz. bolj okrogle oblike in v velikosti graha.



Slika 1: Maternica srne; označena sta maternična roglja in jajčnika

Maternice se lahko med različnimi živalmi nekoliko razlikujejo, a osnovna oblika (dva rogova, ki ji podajata obliko črke Y) ostaja enaka. V pomoč prilagamo še nekaj primerov maternic (slika 2).



Slika 2: Različne oblike maternic pri srni

2. SHRANJEVANJE VZORCEV – Označitev in zamrzovanje

Prosimo vas, da po odstranitvi rodil le-te tudi ustrezno označite in shranite, in sicer:

- 2.1 Rodila (maternica + jajčnika) položite v plastično vrečo. Za shranjevanje lahko uporabite čisto navadno kuhinjsko vrečo za shranjevanje živil. Po želji nas lahko tudi kontaktirate, da vam jih pošljemo.
- 2.2 Na navaden list papirja ali manjši listič napišete:
 - ime vašega lovišča;
 - datum uplenitve mladice ali odrasle srne;
 - lokacijo (kvadrant, revir);
 - ime uplenitelja (ta informacija je, kot tudi vse ostale, za nas zaupne narave in je ne bomo posredovali tretji osebi, jo pa potrebujemo zaradi sledljivosti vzorca);
 - starost – srna ali mladica;
 - še kakšno informacijo, ki bo ločila vzorce, če jih je bilo več odvzetih na isti dan s strani istega uplenitelja (v primeru poznavanja je zelo dobrodošla tudi evidenčna številka iz knjige odvzema);
 - vse opombe, ki se vam zdijo pomembne. Če je možno zabeležite tudi vse informacije o tropu, znotraj katerega je bila mladica/srna uplenjena (če je bila v tropu).

Izpolnjen listek vstavite v manjšo plastično vrečo ali shranite tako, da se besedilo zaradi krvi ne bo izbrisalo oz. da se listič zaradi namočenosti ne bo strgal. Mogoče lahko daste vzorec v dve vreči in listič v zunanjo vrečo.

- 2.3 Označen vzorec z vsemi podatki daste v še eno skupno vrečo, kjer zbirate vsa rodila srn iz vašega lovišča.
- 2.4 Vse skupaj shranite v zamrzovalno skrinjo, kjer bodo vzorci počakali do našega prihoda.

3. POMEMBNA OBVESTILA:

Pri odvzemu rodil je najpomembnejše, da poleg maternice **obvezno odvezamete JAJČNIKE srne**. Srne zaradi odložene implantacije v tem času namreč še ne nosijo plodu, zaradi česar bomo oplojenost določali na podlagi rumenih telesc prisotnih v jajčnikih. *Glej sliko 3!*



Slika 3: Jajčniki srnjadi.

Zbiranje vzorcev z naše strani bo praviloma potekalo v treh terminih, in sicer v sredini oktobra, v sredini decembra in januarja oz. po potrebi, na podlagi našega dogovora.

Najlepše se vam zahvaljujemo za pomoč!
Lep pozdrav in dober pogled!

Raziskovalna skupina